

Lapsi- ja
perhepalveluiden
muutosohjelma

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Teemme yhdessä lasten, nuorten ja perheiden hyvää arkea

Mikä on perhekeskustoimintamalli?

*Teemme lasten, nuorten ja perheiden hyvää arkea.
Yhdessä. Lähellä.*

Minna Tihinen, muutospäällikkö, YHDESSÄ! –ohjelma, Pohjois-Savon liitto
Minna Rytönen, LAPE-muutosagentti, Pohjois-Savon liitto

VANHEMMUUS

PARISUHDE

SOVINNOLLINEN
ERO

TURVALLISUUS

RIITTÄVÄT
VOIMAVARAT

RIITTÄVÄ TUKI

Lapset, nuoret ja perheet

- käyvät läpi erilaisia kehitysvaiheita ja kehitystehtäviä
- elävät erilaisissa elämäntilanteissa
- ovat monimuotoisia

Lasten ja perheiden hyvän arjen tuki – 7 tehtävää

Edistää lapsen ja
perheen terveyttä
ja hyvinvointia
sekä lapsen
kasvua

Tarjoaa
varhaista
tukea ja
hoitoa

Toimii
yhteisöllisenä
kohtaamis-
paikkana

Tukee
vanhemmuu-
dessa ja
parisuhteessa

Ottaa huomioon
perheiden
moninaisuuden ja
monikulttuuri-
suuden

Ehkäisee
lähisuhde-
väkivaltaa

Auttaa
sovinnolliseen
eroon ja
vanhemmuuden
jatkumiseen

TEHDÄÄN YHDESSÄ

- **Monitoimijaisesti** yhdessä lasten ja perheiden sekä toimijoiden kanssa
- **Osaaminen yhdistäen** hyvän arjen tueksi
- **Osallistaen** lapset ja perheet
- **Yhtenäisin käytännöin** - yhteiset toimintamallit, -käytännöt ja työkalut
- **Yhdessä johtamalla**

TEHDÄÄN LÄHELLÄ

ARJESSA

- Kaiken perustana on lapsen etu ja osallisuus
- Lähtökohtana luottamuksellisuus
- Vahvistamme lapsen ja perheen voimavaroja
- Palvelut jalkautuvat ja ovat saatavilla lähelle arkea lasten kehitys- ja oppimisympäristöön

Mikä on perhekeskustoimintamalli?

Verkostoi kaikki lasten, nuorten ja perheiden kanssa työskentelevät tahot

- **Sovittaa** palvelut yhteen
- **Yhdistää** osaamisen ja resurssit
- **Yhtenäistää** käytäntöjä
- **Jalkauttaa** palvelut lähelle (ml digi)
- **Kiinnittyy** arkeen
- **Toimii ennalta**, varhain ja vaikuttavasti
- **Osallistaa** asiakkaat
- **Uudistaa** toimintakulttuuria ja johtamista

MITÄ TARKOITTAÄ ASIÄKKAAN NÄKÖKULMASTA?

- Palvelu näyttäytyy asiakkaalle yhtenäisenä ja ilman sektorirajoja
- Tuki samasta paikasta, kerralla – ei pompottelua
- Toiminta on ennakoitavaa ja ymmärrettävää – prosessi voi käynnistyä mistä vain
- Tuki helpommin saavutettavissa – matka ei koidu esteeksi
- Sopivaa tukea arkeen – asiakas aidosti hyötyy
- Lupa hakea ja sitä myös saatavilla – vs kriisiytyminen
- Tieto vaikuttavista menetelmistä voi motivoida ja sitouttaa
- Asiakas saa palveluja joita hän tarvitsee
- Asiakas joutuu asemoimaan itsensä uudelleen – asiakkuuden muutos

Lähipalvelujen verkosto kattaa sivistys- ja sotepalvelut, nuoriso- ja kulttuuripalvelut, järjestöjen ja seurakuntien palvelut, yksityiset palvelut

- Neuvolapalvelut
- Lapsiperheiden kotipalvelu
- Perhetyö ja perhesosiaalityö
- Opiskeluhoito
- Kasvatus- ja perheneuvonta
- Lasten ja nuorten matalankynnyksen mt-palvelut
- Kuntoutuspalvelut
- Varhaiskasvatus ja koulut
- Kirjastopalvelut, museopalvelut ym
- Nuorisotoimen palvelut
- Kohtaamispaikat
- Vapaaehtoistyö

Lähtökohtana on

- vahvistaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ja varhaista tukea ja
- vähentää tarvetta erityispalveluihin

Kuva: Lapin kansa

<https://www.lapinkansa.fi/lappi/neurolatarkastus-tulee-kylaan-vili-ottaa-tatit-vastaan-omassa-kodissaan-katso-video-16006259/>

- Perheentalot sekä esimerkiksi MLL:n perhekahvilat ja seurakunnan perhekerhot ovat kohtaamispaikkoina osa perhekeskusverkostoa.
- Kohtaamispaikoille on määritteillä valtakunnalliset kriteerit
 - Osallisuus ja kohtaaminen
 - Monipuolinen toiminta, vertaistoiminta ja vapaaehtoistoiminta
 - Vertaistuki
 - Ammatillisesti ohjattua/ johdettua
 - Palveluohjauksellinen elementti

Kuva: Kuopion Perheentalo, Apaja

Perhekeskustoimintamallin valmistelu on käynnistynyt kunnissa -> KOKEILUJEN KAUTTA TOIMINTAKÄYTÖNTÖJEN MUUTOS

- Monitoimijainen työskentelymalli ja työparikäytännöt (kortti)
 - Yksi yhteinen suunnitelma
- Lapsen hyvinvoinnin tähti yhteiseksi viitekehikseksi (kortti)
- Lapset puheeksi menetelmä
- Ihmeelliset vuodet menetelmä
- IPC menetelmä
- Etäkonsultaatiomalli (eCAP)
- Luo luottamusta suojele lasta -verkkokoulutus
- Vanhemmuuden tuen malli
- Eroauttamisen malli
- Monikanavaiset yhteydenottoväylät (WhatsApp, fb, chat, yhteydenottopyyntö, sähköinen ajanvaraus, jne)
- Alueelliset johtamisen verkostotilaisuudet (menossa)
- LAPE akatemia 2018-19
- Mikäli lakipaketti hyväksytään alueellinen työskentely käynnistyy todenteolla

KUINKA PERHEKESKUSTOIMINTAMALLIN VALMISTELU JATKUU 2018 - 2019?

- Kuntien työskentelyn tueksi **Perhekeskustoimintamallin työkirja**
 - valtakunnalliset perhekeskuksen tehtävät (7) on avattu konkreettiselle tasolle: kriteerit tehtävien toteuttamiseksi
- Loppuvuoden 2018 aikana kootaan **sähköinen työkalupakki**
 - jokaiselle perhekeskuksen tehtävälle tarjotaan konkreettisia työkaluja, esim. vanhemmuussuunnitelma
- **Kokeilut ja alueelliset ammattilaisten foorumit** kokeilujen tueksi
- Alueelliset johtamisen verkostot?
- Jokaisessa kunnassa perhekeskusyhdyshenkilö + LAPE-ryhmät sekä hytekoordinaattorit
- Maku-uudistus tuo tullessaan organisatoriset ja hallinnolliset rakenteet (sote)

HUOM! Perhekeskukset ja niiden palvelujen hallinnollinen rakenne toteutuu osana maakuntaudistusta

Perhekeskus on alueellinen lähipalvelujen kokonaisuus

- 18 jäsenkuntaa + Joroinen
- n. 250 000 asukasta
- Linjattu viisi perhekeskusaluetta (n. 50000 väestöpohja/alue)
- Perhekeskuksen rakenne

 Perhekeskuksen toimipisteet joka kunnassa¹

 Perhekeskuksen toimipisteet, täydennetyt palvelut²

 Perhekeskuksen aluetoimipisteet³

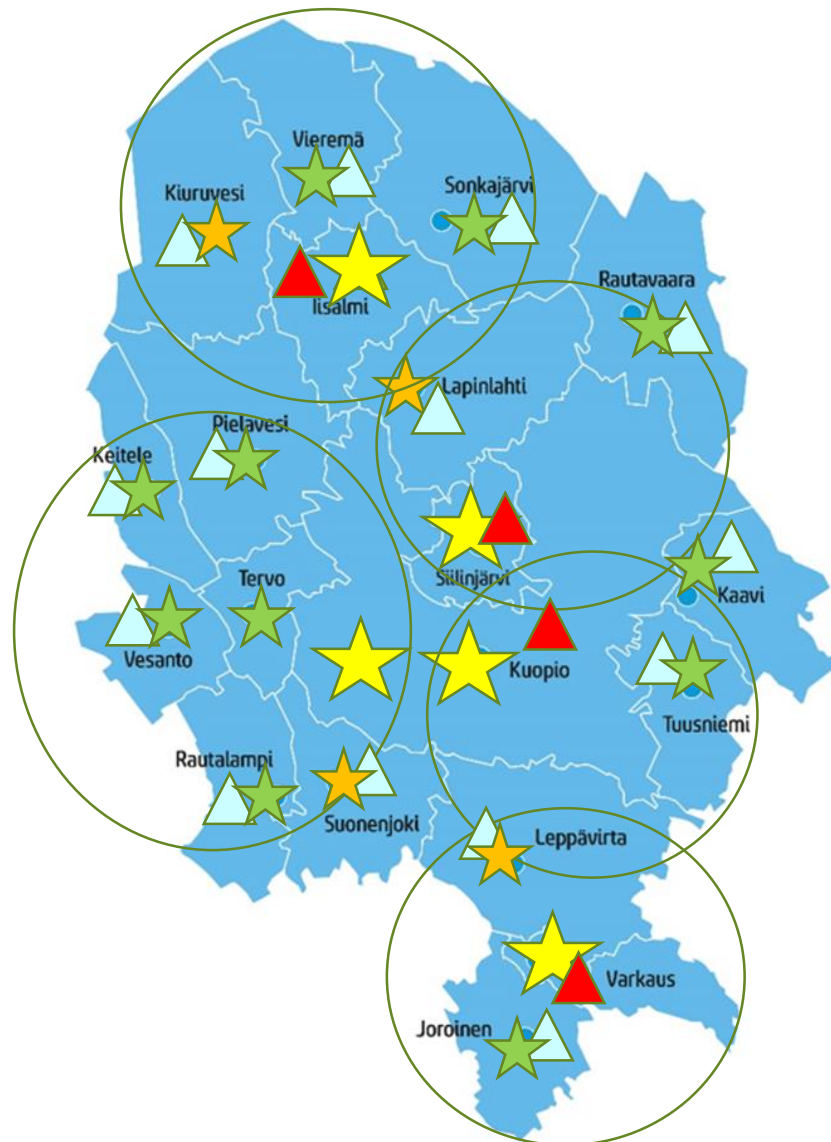
 Kohtaamispaikat joka kunnassa

 Perheentalot 4 (toimii jo Iisalmi, Kuopio)

¹ Terveyden ja hyvinvoinninedistämisen palvelut

² Lisäksi psykososiaalisen tuen palvelut ja kuntoutus

³ Lisäksi erityistason konsultatiiviset palvelut

LAPE muutostyö jatkuu...

Kuntamarkkinat:
<http://kuntamarkkinat.fi/blogit/sotesoppa-ei-keskeyta-lapsi-ja-perhepalveluiden-muutostyota/>

- Muutosohjelma ei ole ”sote-riippuvainen”.
- Hajanaiset palvelut on koottava asiakaslähtöisiksi, jos haluamme vähentää lasten hyvinvoinnin ja oppimisen eriarvoisuutta. Sitä tarvitaan myös, jos haluamme hillitä kustannusten kasvua erityispalveluissa.
- Hanke loppuu, LAPE-muutostyö ei! Muutostyö jatkuu kunnissa.
- Toimeenpanon tuki jatkuu 2019
 - Muutosagentit maakunnissa
 - Kunta-agentit yta-alueilla kuntien ja maakuntien välisen sivi- sote - yhdyspinnan vahvistamiseen.
- Ammattilaisten yhteistyötä tukevat myös ITLA-säätiön levittämät vanhemmuuden tuen näyttöön perustuvat menetelmät (Lapset puheeksi, Ihmeelliset vuodet)
- Kansallisen lapsistrategian valmistelu on juuri alkanut. Sen tulee jatkaa palveluita kokoavaa kehitystyötä ja toimintakulttuurin uudistamista lapsen oikeuksien hengessä.

PERHEKESKUSTOIMINTAMALLIN KEHITTÄMINEN

- Perhekeskustoimintamallin käyttöönottoa ohjaa hallituksen kärkihanke Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelma (LAPE), jonka tehtävänä on uudistaa lasten, nuorten ja perheiden palvelut koko maassa.
- Perhekeskustoimintamallia kehitetään 18 maakunnassa
- LAPE muutosohjelmaa johtavat Sosiaali- ja terveysministeriö sekä Opetus- ja kulttuuriministeriö. Ohjelman toimeenpanon tuesta vastaa valtakunnallisesti Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL)
- Pohjois-Savon maakunnassa toimeenpanon tuesta vastaa YHDESSÄ! –ohjelma.

Lapsi- ja
perhepalveluiden
muutosohjelma

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Teemme yhdessä lasten, nuorten
ja perheiden hyvää arkea

LAPE

KIITOS!

[stm.fi/hankkeet/terveys ja hyvinvointi](https://stm.fi/hankkeet/terveys_ja_hyvinvointi)
#lapemuutos
#kärkihanke